

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

ITALIJANŠČINA

Učni načrt

Izbirni predmet

PROGRAM OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

ITALIJANŠČINA

Nacionalni kurikularni svet
Področna kurikularna komisija za osnovno šolo
Predmetna kurikularna komisija za italijanski
jezik kot drugi in kot tuji jezik

Učni načrt za izbirni predmet

Tuji jezik

ITALIJANŠČINA

PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA ZA ITALIJANSKI JEZIK KOT DRUGI IN KOT TUJI JEZIK

dr. **Lucija Čok** Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, predsednica

Neva Ščerov, Zavod RS za šolstvo, strokovna tajnica

Ticijana Čeh, OŠ Vojke Šumic, Izola

Karmen Filipič, Srednja upravno-administrativna šola, Ljubljana

Suzana Godina Jelušič, OŠ Hrpelje, Hrpelje Kozina

Alenka Kresevič Skela, Srednja ekonomska šola, Ljubljana

Zdenka Mihalič, OŠ Antona Ukmarja, Koper

Svetlana Tratnik, OŠ Dušana Bordona, Koper

Avtorici priloge dr. **Lucija Čok**, **Suzana Jelušič Godina**

Avtorici besedila dr. **Lucija Čok**, **Neva Ščerov**

Izdala in založila **Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo**

Za ministrstvo dr. **Lucija Čok**

Za zavod **Alojz Pluško**

Uredila **Zvonka Labernik, Dušan Flere**

Jezikovni pregled **Silvo Fatur, Andrej Koritnik, Nina Žitko**

Oblikovanje **TANDAR**

Prelom **BS Jabolko**

Tisk **Kočevski tisk, d.d., Kočevje**

Prvi natis

Ljubljana, 2002

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.214.1 : 811.131.1

ČOK, Lucija

Učni načrt. Izbirni predmet : program osnovnošolskega izobraževanja.
Italijanščina / [avtorici besedila Lucija Čok, Neva Ščerov ; avtorici
priloge Lucija Čok, Suzana Jelušič Godina] . – 1. natis. – Ljubljana :
Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport : Zavod RS za šolstvo, 2002

ISBN 961-234-334-9 (Zavod Republike Slovenije za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Ščerov, Neva

119827456

Sprejeto na 32. seji Področne kurikularne komisije za osnovno šolo, dne 13. 10. 1998.

Sprejeto na 28. seji Nacionalnega kurikularnega sveta, dne 11. 12. 1998.

Sprejeto na 22. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, dne 17. 12. 1998.

K a z a l o

1 OPREDELITEV PREDMETA	7
1.1 Opredelitev italijanščine – izbirni predmet v osnovni šoli	7
1.2 Umestitev italijanščine kot izbirnega predmeta v predmetnik osnovne šole	8
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	9
2.1 Vzgojni cilji	9
2.2 Izobraževalni cilji	9
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA	10
3.1 Razvijanje jezikovnih sposobnosti	10
3.1.1 Receptivne spretnosti	10
3.1.2 Produktivne spretnosti	12
3.2 Predlagane vsebine	13
3.2.1 Jezikovna znanja in sposobnosti	13
3.2.2 Komunikacijske funkcije	18
3.2.3 Tematska področja, v okviru katerih učenci udeležujejo splošne in operativne cilje pouka italijanščine	19
3.3 Medpredmetne povezave v tretjem obdobju osnovne šole	20
4 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA	21
4.1 Načela pouka	21

4.2 Specialnodidaktična priporočila	22
4.2.1 Razvijanje spretnosti slušnega razumevanja.....	22
4.2.1.1 Dejavnosti pred poslušanjem besedila	23
4.2.1.2 Dejavnosti med poslušanjem besedila	23
4.2.1.3 Dejavnosti po poslušanju besedila	24
4.2.2 Razvijanje spretnosti ustnega sporočanja.....	24
4.2.2.1 Dialog	25
4.2.2.2 Pretvarjanje/vživljanje v umišljeni svet	25
4.2.2.3 Igre vlog.....	25
4.2.2.4 Izražanje čustev in lastnega mnenja (afektivni dejavniki)	27
4.2.3 Razvijanje spretnosti bralnega razumevanja	28
4.2.3.1 Dejavnosti pred branjem besedila.....	28
4.2.3.2 Dejavnosti med branjem besedila	29
4.2.3.3 Dejavnosti po branju besedila.....	29
4.2.4 Razvijanje spretnosti pisnega sporočanja.....	30
4.2.4.1 Nekaj primerov nalog iz pisnega sporočanja.....	30
4.2.4.2 Primeri vodenega in ustvarjalnega pisanja.....	31
4.2.5 Domače naloge	31
5 KATALOG ZNANJA	32

5.1 Temeljni standardi znanja ob zaključku predmeta	32
5.2 Minimalni standardi znanja ob zaključku predmeta	32
5.2.1 Slušno razumevanje	32
5.2.2 Bralno razumevanje	33
5.2.3 Ustno sporočanje	33
5.2.4 Pisno sporočanje	34

1 OPREDELITEV PREDMETA

1.1 Opredelitev italijanščine — izbirni predmet v osnovni šoli

ITALIJANŠČINA KOT DRUGI TUJI JEZIK (Tj) V OSNOVNI ŠOLI

Italijanščino izvajamo v osnovni šoli tudi kot drugi tuji jezik. V tem primeru ima italijanščina status izbirnega predmeta, za katerega se učenci odločijo v zadnjem triletju. Drugi tuji jezik (angleščina, nemščina, italijanščina, španščina, latinščina ...) je v osnovni šoli triletni predmet, ki se izvaja v obsegu dveh ur tedensko, tj. skupaj 204 ur. Učenec lahko po enem ali dveh letih učenja tujega jezika izstopi. Z učenjem tujega jezika lahko začne tudi v 8. ali 9. razredu, če ima ustrezno predznanje. Učni program italijanščine kot drugega tujega jezika je zasnovan kot samostojno zaključena celota, ki je hkrati tudi osnova za nadaljevalno učenje italijanščine v srednji šoli.

V izobraževanju posameznika ima italijanščina izobraževalno in vzgojno nalogo. Spoznavanje italijanske kulture vzgaja učence v humanističnem duhu; s primerjanjem tuje kulture z lastno, s spoznavanjem njene posebnosti in drugačnosti si učenci razvijajo strpen odnos do drugačnosti ter utrjujejo svojo kulturno identiteto. Učenje tujega jezika spodbuja prenos miselnih operacij in razumevanje jezikovne gradnje jezika kot sistema, tako tujega kot materne. Ciljni jezik, to je raven jezikovne uzaveščenosti, ki jo želimo doseči, obsega razvijanje spretnosti razumevanja, ustnega sporočanja, branja in pisanja ter znanje slovnice na osnovni ravni. Pričakovano je tudi poznavanje osnovnih pragmatičnih načel.

Italijanščina je v **osrednji Sloveniji** predvsem jezik sporočanja v šolskem okolju. Včasih ga mladi srečujejo v življenjskem okolju kot jezik sporazumevanja v javnih občilih. Interes za učenje italijanščine v osrednji Sloveniji narašča, njegova neposredna raba v okviru nekaterih poklicev in dejavnosti se širi.

Italijanščina ima v **obmejnih področjih zahodne Slovenije** posebno vlogo. Učenci se z italijanskim jezikom srečujejo v vsakodnevnih življenjskih opravilih, saj prehodnost meja med Slovenijo in Italijo omogoča njegovo neposredno rabo. Izpostavljenost italijanskemu jeziku v življenjskem okolju in stik z italijansko kulturo (film, šport, občila, knjige, življenjske navade) spodbujata neposredno spoznavanje jezika. Učenci se ga naučijo še preden se začne njegovo poučevanje v šoli. Položaj italijanščine kot **sosedskega jezika** daje temu jeziku večjo uporabno vrednost in drugače opredeljen izobraževalni in vzgojni pomen. Pogosto se učenci odločajo za fakultativni pouk tega jezika in se ga začnejo učiti, preden je tudi formalno vključen v izobraževanje. Kljub temu ohranja položaj tujega jezika.

1.2 Umestitev italijanščine kot izbirnega predmeta v predmetnik osnovne šole

OSNOVNA ŠOLA				Skupaj št. ur	
1. triletje	2. triletje	3. triletje			
		2	2	2	204 ure

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

2.1 Vzgojni cilji

S poukom italijanskega jezika v osnovni šoli učenci razvijajo svojo osebnost, tako da:

- razvijajo in bogatijo svoje pozitivne izkušnje, svoje intelektualne sposobnosti, pridobivajo čustvene, moralne in etične vrednote;
- razvijajo zmožnosti socialnega učenja in samostojnost;
- razvijajo zanimanje za italijanščino in pridobivajo dolgoročno motivacijo ter pripravljenost za učenje tega jezika v šoli in zunaj nje;
- poglobljajo zavest o jeziku kot o sporočanjem sredstvu in jezikovnem sistemu, kar posredno ugodno vpliva na usvajanje materinščine in prvega tujega jezika;
- spoznavajo jezikovno in kulturno raznoliko življenjsko okolje ter razvijajo pozitiven, strpen odnos do različnosti.

2.2 Izobraževalni cilji

S poukom italijanskega jezika učenci pridobivajo znanje in razvijejo spretnosti, tako da:

- razumejo preprosta govorna besedila v italijanščini;
- oblikujejo preprosta govorna besedila v ustreznih sporočanjkih okoliščinah;
- prepoznavajo zapise, berejo preprosta besedila v italijanščini;
- oblikujejo pisna besedila po vzorcu;
- s pomočjo opazovanja jezikovnih vzorcev in urjenja njihove rabe uzaveščajo osnove jezikovnega sistema italijanskega jezika na vseh jezikovnih ravneh;
- oblikujejo hipoteze o delovanju sistema tujega jezika in ga primerjajo z materinščino ter s prvim tujim jezikom.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA¹

3.1 Razvijanje jezikovnih sposobnosti

Med učnim procesom se učenec vključuje v sporočanje položaje in dejavno sprejema jezikovne vsebine. Pri tem razvija:

3.1.1 Receptivne spretnosti

ETAPNI CILJI	SLUŠNO RAZUMEVANJE	BRALNO RAZUMEVANJE
Učenec zazna in razume sporočilo/besedilo.	Ob večkratnem poslušanju preprostih besedil v prozi, v verzih, s pomočjo glasbe, slike, giba razbere približni pomen sporočila. Razbere sporočilo enostavnih besedil znane tematike. S pomočjo vprašanj razbere tudi specifične podatke besedila.	Ob večkratnem branju razume preprosto besedilo, ki ga je obravnaval v okviru slušnih in drugih dejavnosti. Razbere globalno sporočilo krajšega besedila, ki je podkrepjeno z nebesednimi izraznimi sredstvi (strip, propagandno besedilo z neposrednim sporočilom). S pomočjo navodil, slikovnih in drugih ponazoril razbere vsebino preprostega avtentičnega besedila, predvsem, če je tematika povezana z njegovimi interesi (moda, šport, glasba).
Razume dvogovorno besedilo (pogovor).	Razume učiteljevo sporočilo in preprost pogovor med sovrstniki. Razume vsakodnevne izraze oz. posamezne povedi pri poslušanju razgovora med pristnimi govorniki, če le-ti govorijo v splošnopogovornem jeziku. Spremlja vsakodnevni pogovor med pristnimi govorniki, če le-ti uporabljajo splošnopogovorni jezik.	Razbere globalno sporočilo kratkega in preprostega dvogovornega besedila: dialog v obliki stripa, neuradno obvestilo (opravičilo, zahvala, voščilo, čestitka, pozdrav). Pri tem prepozna tvorca besedila in naslovnika. Sprejema sporočilo malega oglasa v okviru mladostnikovih potreb. Razume dvogovorno besedilo v zvezi z mladostnikovimi interesi (intervju z vzorniki, zaupna pošta).

¹ Legenda:

ETAPNI CILJI	SLUŠNO RAZUMEVANJE	BRALNO RAZUMEVANJE
Učenec razume sporočilo sredstev javnega obveščanja.	Razume jezikovno preprosta in slikovno opremljena medijska besedila z neposredno izraženim sporočilom (reklamni oglas, risanka). Razume preprosta sporočila radijskih in TV-oddaj z vsebino, ki jo je spoznal pri pouku italijanščine (vremensko poročilo, TV-program). Sledi besedilom, ki ga zanimajo (športna vest, glasbena lestvica, oddaja o modi itd.).	Zazna sporočilo krajših medijskih besedil, ki jih srečuje v vsakdanjem življenju (reklamni oglasi, obvestila, napisi). Pri tem si pomaga z nebesednimi ponazorili. Razbere globalno sporočilo besedila z vsebino, ki ga zanima (preprosti ali prirejeni članki o življenju vzornikov, športu, modi).
Razume navodila.	Razume njemu namenjena navodila, ki so jasno oblikovana ali jih učitelj/govorec večkrat ponovi ali nebesedno dopolni. Učenec razume preprosta navodila, ki jih potrebuje pri vključevanju v vsakodnevna govorna dejanja (opis poti, nakupovanje, uporaba telefona).	Sledi pisnim navodilom, ki usmerjajo učni proces. Razume preprosta navodila, ki so podkrepjena z nebesednimi razlagami in jih je srečal pri pouku (kuharski recept, vozni red). V življenjskih situacijah ravna po navodilih (razbere usmerjevalne in druge napise, vozni red., urnik, turistični prospekt). Pri tem si pomaga s slikovnimi in drugimi ponazorili.
Učenec smiselno povezuje dogajanja z avtorjevim/govorčevim namenom.	Ob poslušanju besedila oblikuje lastno razlago le, če vsebino besedila dobro pozna. S pomočjo ustreznih besednih in nebesednih razlag razbere bistvene podatke besedila (glavne osebe, številčne podatke, kraj in čas dogajanja). S pomočjo nebesednih ponazoril (gib, glasba, slika) smiselno povezuje dogajanje glede na govorčev namen. Napoveduje vsebino poslušanega besedila na podlagi naslova.	Po izvajanju dejavnosti bralnega razumevanja oblikuje lastno razlago preprostega besedila o znani temi. Pri tem oblikuje splošni vtis o besedilu, razbere temo, poimenuje osebe, določi kraj in čas dogajanja. Oblikuje razlago besedil z vsebino učenčevega interesnega področja. Pri tem loči bistvo od nebitvenega, povezuje kraj in čas dogajanja.
RECEPTIVNE STRATEGIJE	Na osnovi intonacije zazna trditve, zanikanje, vpraševanje, ukaz. Iz sobesedila ugotavlja le približni pomen neznanih besed. S preprostimi odgovori na vprašanja oz. s pritrjevanjem/zanikanjem dokazuje razumevanje vsebine besedila. S pomočjo dodatnih besednih (vprašanja, opis) in nebesednih razlag (slika, gib, glasba) sledi daljšim besedilom z znano vsebino, tako da prepozna ključne besede, ugiba in sklepa o pomenu besed ter besednih zvez. Ob nerazumevanju sprašuje po dodatnih pojasnilih ali v slovarju poišče pomen neznanega izraza. S kratkimi odgovori na vprašanja povzema vsebino besedila, s čimer dokazuje razumevanje sporočila.	

Med učnim procesom se učenec vključuje v sporočanje položaje, opravlja govorna dejanja in oblikuje besedila. Pri tem razvija:

3.1.2 Produktivne spretnosti

ETAPNI CILJI	USTNO SPOROČANJE	PISNO SPOROČANJE
Učenec se vključuje v pogovor.	V vsakodnevih (telefonskih) pogovorih s sovrstniki se odziva primerno, postavlja preprosta vprašanja (kdo, kdaj, kaj, kje, koliko) in odgovarja s kratkimi odgovori, skladno s trenutnimi potrebami. V stikih z odraslimi uporablja vljudnostne vedenjske vzorce pri predstavljanju, poslavljanju, zahvaljevanju, opravičevanju itd. Sodeluje v intervjuju o svojih izkušnjah, interesih, željah.	Oblikuje kratka besedila s preprostimi jezikovnimi sredstvi (pozdrav, voščilo, mali oglas). Oblikuje preprosto osebno pismo (zaupna pošta). Napiše krajši intervju s sovrstnikom.
Pridobiva in posreduje podatke ter se ravna po navodilih.	Upošteva navodila pri vsakdanjih opravilih. Razume cenik, upošteva vozni red, urnik, prometne predpise in druga preprosta navodila v zvezi z varnostjo. Poizveduje o ljudeh, o krajih, o predmetih svojega interesa pdročja (kraj bivanja, starost, lastnost, cena/količina izdelka/storitve) in drugim posreduje te podatke. Računa v italijanskem jeziku. Izraža časovna (krajevna) razmerja s preprostimi jezikovnimi sredstvi (Torno domani ... Ci vediamo li ... Fermati qui!) Spršaše po podatkih in storitvah (gostinske storitve, informacije v zvezi s potovanjem) ter se ravna po njih.	Posreduje osnovne podatke o sebi, o vsebini preprostih besedil. Pri tem si pomaga z nebesednimi ponazorili (propagandno besedilo z neposredno izraženim sporočilom, turistični prospekt). Vnaša podatke v tabele. Dopolnjuje vprašalnike o preživljanju prostega časa, delovnem dnevu, mladostniških problemih. Z učiteljevo pomočjo oblikuje vprašalnike oz. ankete, s katerimi pridobiva podatke o potrebah in željah svojih sovrstnikov.
Učenec oblikuje preprosta besedila.	Ob uporabi usvojenega besedišča opiše sebe, družino, prijatelje, kraj bivanja, potek dneva in neposredno okolico. S pomočjo odgovorov na vprašanja povzema preprosta besedila s tematiko, ki jo je spoznal pri pouku. S preprostimi jezikovnimi sredstvi opiše svoje načrte, interese, želje. Povzema besedilo z znano vsebino v obliki miselnega vzorca, ki ga upoveduje s preprostim nizanjem podatkov.	Izpolni obrazec, prijavo, opravičilo, napiše razglednico, voščilnico, vabilo, oglas v zvezi s svojimi potrebami. Dopolnjuje besede (krajše povedi) in jih strne v preprosto besedilo. Povezuje sliko z besedilom ali oblikuje preproste povedi ob sliki (strip). Ustvarjalno piše: oblikuje povedi o sebi, svojih željah in interesih v prozi in v verzih. S pomočjo navodil ter ponazoril oblikuje enogovorna (vodeni spis) ter dvogovorna besedila (krajši dialog). Povzema preprosta besedila v obliki miselnega vzorca.

ETAPNI CILJI	USTNO SPOROČANJE	PISNO SPOROČANJE
PRODUKTIVNE STRATEGIJE (pragmatične in diskurzivne)	<p>Učenec razpolaga s skromnim besednim zakladom. Sporazumeva se s kratkimi povedmi. Učenčev govor ni tekoč, rabi čas za premislek, tekoče govori pri izražanju najbolj pogostih jezikovnih vzorcev. Pri težavah ob uporabi besed ali besednih zvez poišče nebesedno nadomestilo. Ob izražanju želja neposredno nakaže, kaj želi (Desidero questo. Quello non mi piace ...).</p> <p>Ne prevzema aktivne vloge v pogovoru, čeprav je samostojen pri izražanju preprostih sporočil. V primeru nesporazumevanja prosi sogovorca za dodatna pojasnila.</p>	

3.2 Predlagane vsebine

3.2.1 Jezikovna znanja in sposobnosti

Med učnim procesom učenec prepozna, razume in uporablja temeljne strukture na vseh ravneh jezikovnega sistema. Pri pouku in v medosebnih stikih uporablja knjižno inačico splošnopogovornega jezika (**glasoslovje**). Uporablja **besedišče**, ki je povezano z njegovimi interesi (šport, moda, film, šolska problematika, mladostnikov svet).

Postopoma si učenec uzavešča jezik kot sistem (**slovnica**). Na osnovi podobnosti in razlik med zakonitostmi znotraj sistema italijanščine in s primerjanjem zakonitosti jezikovnih sistemov materinščine in prvega tujega jezika posplošuje pravila jezikovne rabe na drugi tuji jezik (s pomočjo shem, urejevalnih tabel, miselnih vzorcev).

Pri italijanskem jeziku kot izbirnem predmetu nastajajo potrebe po diferenciaciji učencev glede na njihovo predznanje. V geografskih okoljih, kjer se italijanščina pojavlja kot sosedski jezik, nekateri učenci dosegajo višjo raven jezikovne zmožnosti in spretnosti zaradi naravnega osvajanja italijanskega jezika. Učenec, ki je obiskoval fakultativni pouk italijanščine na nižji stopnji osnovne šole, je bolj motiviran za nadaljnje učenje. Spremlja italijanske medije (radio, TV, mladinski tisk), zato ima bogatejši besedni zaklad. Oblikuje povedi, ki so slovnično sprejemljive in jih povezuje v preprosta besedila. Pojavljajo se razlike med učenci na ravni jezikovne sposobnosti in sporočanje spretnosti. Pouk se mora temu prilagoditi (delitev v skupine, individualiziran pouk).

RAVNI JEZIKOVNEGA SISTEMA	STANDARDI JEZIKOVNIH ZNANJ IN SPOSOBNOSTI	JEZIKOVNE STRUKTURE IN POMENSKE ZVEZE
PRAVOPIS	Učenec spoznava pravila italijanskega pravopisa in njegove posebnosti, ki jih postopoma upošteva pri pisanju (podvojeni soglasniki, črka q, zapisovanje posameznih glasov, zlitih glasov).	mamma, babbo cane, ciambella, cena, perché gallo, giallo, ghepardo, geranio casa, cassa zia, ragazza, azzurro citta, perché, faro, più acqua sogno, consiglio sciogliere
PRAVOREČJE	Učenec razumljivo izgovarja posamezne besede in povedi. Upošteva posebnosti izgovorjave italijanskih fonemov (poudarjena izgovorjava: dvojni soglasniki, soglasniški sklopi).	faro/farò Gianni è andato via. Gianni è andato via?
SAMOSTALNIK	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poimenuje osebe, stvari in pojme s števnimi, neštevnimi in skupnimi samostalniki, v ednini in množini; • oblikuje slovnični spol po končnici in pomenu, ločuje spol na naravni in slovnični spol; <p>• v ustreznem komunikacijskem stiku uporablja pomanjševalnice in ljubkovalne oblike samostalnika.</p>	il ragazzo, i ragazzi; la ragazza, le ragazze il dente, i denti; la nave, le navi l'insegnante, le (gli) insegnanti il cuoco, i cuochi, la barca, le barche l'amico, gli amici; l'amica, le amiche l'uovo, le uova l'uomo, gli uomini la città, le città il cugino, la cugina il padre, la madre il direttore, la direttrice il preside, la preside Per favore, sposta quel piccolo secchio! Per favore, sposta quel secchiello!
DOLOČNI IN NEDOLOČNI ČLEN	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo člena izraža določenost/nedoločnost ali posplošenost poimenovanja. 	Ho visto un gatto. Ho visto il tuo gatto nero. Anna, portami il libro! Ljubljana è la mia città.
KAKOVOSTNI PRIDEVNIK	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kakovostni pridevnik v spolu in številu usklajuje s samostalnikom, ga izpeljuje in ustrezno umešča v stavku; • s pomočjo kakovostnih pridevnikov osnovniku, primerniku in presežniku natančneje določa in opisuje samostalnike. 	Marco è un ragazzo semplice e allegro. Le tue amiche sono divertenti. La bici di Carlo è veloce. Luca è più alto di te. Questo film è bellissimo.

RAVNI JEZIKOVNEGA SISTEMA	STANDARDI JEZIKOVNIH ZNANJ IN SPOSOBNOSTI	JEZIKOVNE STRUKTURE IN POMENSKE ZVEZE
ZAIMENSKÉ OBLIKE	Učenec: <ul style="list-style-type: none"> • nadomešča samostalnike z osebnimi zaimki v osebki in neosebki rabi; neosebkovo rabo v poudarjeni in nepoudarjeni obliki; • s povratnoosebnimi zaimki usmerja dejanje na osebek; • s svojilnimi zaimki in pridevniki izraža svojino; • s kazalnimi zaimki in pridevniki izraža časovno in krajevno bližino/oddaljenost; • vprašuje po nosilcu dejanja, kraju, času in količini; • z nedoločnimi zaimki in pridevniki izraža nedoločene in neznane osebe/stvari, količino in mero. 	Lei ti perdonerà, ma lui no. Ha voluto vedere me e non te. Mi piace la pizza. Ti invito a casa mia. Perché non ti sei lavato le mani? Di chi sono questi libri? Sono miei. Come si chiama il tuo cagnolino? Non voglio questo ma quello. Quest'estate vado in montagna. Chi chiama? Che cosa fai? Quanti ragazzi rimangono a cena? Quando ritorni dal viaggio? Nell'aula non c'era nessuno. Alla mia festa sono venuti molti amici.
PRISLOV	Učenec s prislovi, prislovnimi zvezami in pridevniki v prislovni obliki: <ul style="list-style-type: none"> • izraža način, čas, kraj, količino in osebno mnenje o poteku dejanja; • vrednost prislova izraža z ustrezno stopnjo ali opisom. 	Scrive male, ma parla bene. Guida velocemente. Sono venuti prima. Lo troverai lì sotto. Sandra studia molto. Abita lontano. Abita molto lontano.
ŠTEVNIK	Učenec: <ul style="list-style-type: none"> • s pomočjo glavnih in vrstilnih števnikov šteje in razvršča osebe, predmete, dejanja; • izraža datum, uro, mesece, leto, starost. 	Questo computer costa 1.340.000 lire. Diciotto pizze. Ventitré anni. Conta da novecentocinquantuno a mille. E' di nuovo al primo posto. L'ascensore si è fermato al ventesimo piano. Sono nato il 30 marzo del 1985 alle 23 e 40 minuti. Sono le cinque. E' l'una. 10 maggio. Ho undici anni.
PREDLOG	Učenec s predlogi v enostavni in očlenjeni obliki ter s predložnimi zvezami: <ul style="list-style-type: none"> • povezuje dele stavka v pomenske sklope. 	Vieni con noi? Tine è di Sežana. Siamo saliti sul tetto della scuola.

RAVNI JEZIKOVNEGA SISTEMA	STANDARDI JEZIKOVNIH ZNANJ IN SPOSOBNOSTI	JEZIKOVNE STRUKTURE IN POMENSKE ZVEZE
VEZNIK	<p>Učenec z vezniki in vezniskimi besedami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezuje besede, besedne zveze in stavke; • izraža naštevaje, nasprotja, razvrščanja, omejitve. 	<p>Mara ha comprato il pane e la mortadella. E' bello, ma non mi piace. Ho mangiato spaghetti, pollo arrosto e del formaggio. Preferisci venire con me o restare a casa?</p>
GLAGOL	<p>Učenec izraža dejanja, stanja in dogodke s pregibanjem (spreganjem) najpogosteje rabijenih pravih in nepravilnih oblik glagolov v obliki trditev, vprašanj in zanikanja.</p> <p>Z osebnimi glagolskimi oblikami učenec izraža:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umeščenost dejanja v čas (preteklost/nepreteklost, sedanost in prihodnost); 	<p>CANTARE: canto, canti ... canti? ... non cantate canterò, canterai ... canterete? ... non canterete abbiamo cantato ... non hai cantato ... hanno cantato? cantavo ... cantavamo ...</p> <p>FARE: faccio, fate ... fai? ... non facciamo farò, faremo ... farete? ... non faranno ho fatto ... hanno fatto? ... non ha fatto faceva ... facevate ... facevi</p> <p>PARTIRE: parto ... non parto ... parti? partirò ... partiranno? ... non partiranno sono partito ... è partito? ... non è partita partivano ... partiva</p> <p>VESTIRSI: mi vesto, ti vesti ... non si veste ... si vestono? ci vestiremo ... non vi vestirete ... ti vestirai? vi siete vestiti ... si sono vestite? mi vestivo ...</p> <p>ESSERE – non è ... sarà? ... era</p> <p>Mi arrabbio quando non posso guardare il mio programma preferito. Chi fa da sé fa per tre. Ieri sono andata al mercato con la nonna.</p>

RAVNI JEZIKOVNEGA SISTEMA	STANDARDI JEZIKOVNIH ZNANJ IN SPOSOBNOSTI	JEZIKOVNE STRUKTURE IN POMENSKE ZVEZE
	<ul style="list-style-type: none"> • modalnost dejanj. 	<p>Quando avrai un po' di tempo per me? Quando ritornerai? Torno stasera. Per favore, chiudi la finestra! Fermati! Si fermi, signore! Non fermarti! Non vi scordate di me! Venga avanti! Vorrei un'arranciata. E tu cosa vorresti?</p>
SKLADNJA	<p>Učenec:</p> <ul style="list-style-type: none"> • upoveduje v obliki enostavčne in zložene povedi in pri tem uporablja pravilni besedni red; • v obliki priredja/podredja povezuje dogajanja in stanja. 	<p>I miei amici hanno organizzato per me una festa d'addio. La mattina abbiamo comprato cibi e bevande e abbiamo sistemato la casa. Alla festa mi sono divertito molto e ho conosciuto tanti ragazzi. Quando Anna legge mangia i biscotti. Sono arrabbiato perché ho litigato con mio fratello. Se tu mi dai una caramella, io ti presto il libro.</p>

3.2.2 Komunikacijske funkcije

Ob zaključku šolanja učenec prevzema govorne vloge (funkcije).

MAKROFUNKCIJE:

Na ravni izbire jezikovnih sredstev posameznih besedilnih zvrsti učenec:

- pokaže, demonstrira,
- opisuje,
- daje navodila.

MIKROFUNKCIJE:

Na ravni izbire jezikovnih sredstev v posameznih sporočanjih vzorcih učenec/učenka:

1. pri posredovanju dejstev:

- prepoznavna, identificira,
- sprašuje in odgovarja,
- dopolnjuje in popravlja;

2. prepoznavna stališča:

izraža stališča v zvezi z/s

- posredovanimi dejstvi (strinjanje/nestrinjanje ...),
(Non) sono d'accordo.
- vedenjem (izražanje gotovosti, negotovosti ...),
Sì, sono certo. No, non sono sicuro. Credo di sì (no).
- hotenjem (izražanje namer, želja, hotenj ...),
Vorrei uscire. Desidero uscire. Mi scusi, signore, mi saprebbe indicare la strada per ...
- dopuščanjem (prisila, dovoljenje, zahteva, opravičilo ...),
Posso richiamarti piu tardi? Aspettami, torno subito! Non urlare! Mi dispiace, ma ... Per favore, mi permetti di ...
Mi scusi, signor Carli.
- čustvovanjem (upanje, jezo, hvaležnost ...).
(Non) mi piace. Grazie mille. Magari ... Non fare l'antipatico!

3.2.3 Tematska področja, v okviru katerih učenci udeležujejo splošne in operativne cilje pouka italijanščine

PODROČJE	KRAJ	USTANOVE	VLOGE	PREDMETI	STANJA/DEJANJA	PRIMERI BESEDIL, V KATERIH SE TEMATIKA POJAVLJA
OSEBNO	dom, kraj preživljanja, prostega časa	družina, interesne skupine	družinski člani, prijatelji, znanci, vzorniki	osebni predmeti: oblačila, oprema za prosti čas in šport	delovni dan preživljanje prostega časa: zabava, družinski prazniki, srečanja, obiski, počitnice, športni dogodki nezgode naravni pojavi	neumetnostna besedila praktičnosporazumevalna besedila: osebno pismo, sporočilo, mali oglas, vest, obvestilo, telefonski imenik, TV/radijski program
JAVNO	osnovna in srednja šola javno poslovanje, (zabavišče, gostinski, zdravstveni, trgovski, gospodarski objekt, javna ustanova ...) prevozna sredstva	šolske, državne, kulturne, zdravstvene in druge javne ustanove združenja podjetja	učenci/učitelji trgovci/kupci igralci/gledalci posamezni poklici: zdravstvo, kultura, gospodarstvo ...	učna sredstva in učni pripomočki, računalnik hrana, pijača oblačila denar dokumenti prodajni izdelki	pouk, izobraževanje (vodeno, samostojno), interesne dejavnosti, praznovanja, srečanja, zabava poklicna vzgoja nakupovanja, zdravstvene in gostinske storitve potovanja s prevoznimi sredstvi nezgode, osebna nega skrb za zdravo okolje	opis/oznaka osebe, dogodka, pesem ... popevka neumetnostna besedila opis okolja/naravnega pojava <u>strokovna besedila</u> : recept, opozorila, praktičnosporazumevalna besedila: oglas, sporočilo/obvestilo, urnik, propagandno besedilo

3.3 MEDPREDMETNE POVEZAVE V TRETJEM OBDOBJU OSNOVNE ŠOLE

- Pouk italijanščine se navezuje na **slovenščino** predvsem pri razlagi italijanskega jezikovnega sistema. Opismenjenost, slogovna izraznost, poznavanje načel besedilnosti pa se kot splošne sposobnosti prenašajo iz materinščine v tuji jezik.

Struktura slovenščine je v nekaterih sestavinah podobna (nekatero zaimenske oblike v italijanščini ...), v nekaterih pa različna (glagolski vid, dovršne in nedovršne glagolske paradigme, sklanjatev samostalnika). Nekatero jezikovne strukture so specifične za italijanščino in si jih učenci uzaveščajo kot tipične idiomatske strukture.

- Pouk italijanščine se navezuje tudi na pouk:
 - **tujih jezikov**: poznavanje več tujih jezikov povzroča pojave prenosa znanj, ki na pragmatični ravni spodbujajo doseganje boljših učinkov (opismenjenost, ubesedovanje, izbira registra in zvrsti pri sporočanju), občasno pa so vir napačne rabe jezikovnih struktur (interferenca na fonološki in morfosintaktični ravni). Iz **angleščine** učenec prenaša mnoga slovnična znanja. Na ravni besedišča pa uporablja mnoge izposojenke, ki so se uveljavile v vsakodnevni sporočanski rabi (sleng mladih, računalniški termini, besedišče iz športa).

4 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

4.1 NAČELA POUKA

Pouk tujih jezikov si postavlja danes vse bolj stvarne in uporabne cilje. Filozofija, ki ga usmerja, temelji na treh podmenah njegove učinkovitosti:

- a znanje tujega jezika omogoča in spodbuja **medosebno komunikacijo**;
- b ta je učinkovita, če je govorec jezikovno in sporočanje samostojen (**avtonomija govorca**);
- c predpogoj za uspešno učenje/poučevanje tujega jezika je **motivacija** za učenje in uporabo jezika.

Različne teorije in njihovo uporabo lahko strnemo v nekaj načelih, ki so postavila osnove različnim metodam in inačicam posameznih uresničitvev pouka.

1. Jezik kot **sredstvo sporočanja** omogoča medosebni stik, izmenjavo informacij, soočanje mnenj, stališč in vrednot, uporabo vedenj in znanj ter dejavno vključevanje posameznika v družbeno okolje.
2. Govorno dejanje je **družbeno dejanje**, zato mora govorec tujega jezika poznati sobesedilo jezikovne rabe ciljnega jezika, prepoznavati zvrstnost in slogovno zaznamovanost, ki se uveljavlja v različnih govornih položajih, ter odnose, ki urejajo medosebno komunikacijo.
3. **Besedilo in jezikovni sistem** sta nedeljivi sestavini tujega jezika. Učenec ju spoznava in usvaja vzporedno v obliki komplementarnih sposobnosti, spretnosti in znanj.
4. **Komunikacijska in družbeno-strateška (pragmatična) sposobnost** ter **kulturna osveščenost** oblikujeta govorca, ki tekoče uporablja tuji jezik in se enakovredno vključuje v tuje jezikovno in kulturno okolje.
5. Spoznavanje jezikovne norme je najbolj učinkovito in smiselno v uporabnih vzorcih besedil živega jezika, v dejavnih oblikah govornih izmenjav in urjenju jezikovnih in komunikacijskih sposobnosti, ki razvijajo učenčevo **govorno samostojnost**.
6. Učenje tujih jezikov si postavlja tudi **vzgojne cilje**, kot so: spoznavanje in sprejemanje drugačnosti, primerjanje in presojanje vrednot in družbenih norm, spoznavanje vzrokov in

posledic kulturnih sprememb, tvorno sodelovanje posameznika v razvoju lastnega naroda in družine narodov v svetu

4.2 SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnovni pristop v učnem procesu je **komunikacijski pristop**, pri katerem je pouk osredinjen na učenca. Temelji komunikadjskega pristopa so predvsem v razvijanju sposobnosti in spretnosti, s katerimi učenci oblikujejo slovnično pravilne povedi in so svoje jezikovno znanje sposobni uporabiti pri opravljanju nalog, s katerimi se soočajo v življenju.

Učitelj v okviru učnega procesa razvija štiri osnovne spretnosti: učenčevo slušno in bralno razumevanje ter pisno in ustno sporočanje v okviru vsebin, ki so primerne njegovim sposobnostim in interesom. Tem ciljem učitelj prilagaja usvajanje jezikovnih struktur in besedišča, uvaja primerno tematiko, ob kateri je učenec aktiven tudi pri izbiri metode dela in nalog.

Udeleženca učnega procesa sta učitelj in učenec in oba enakovredno prispevata k sproščnemu komuniciranju: učitelj posreduje svoje znanje in spodbuja učenca k čim večji samostojnosti, učenec pa aktivno sodeluje v tem procesu. S tem nastajajo pogoji za medsebojno sodelovanje, ki omogočajo uspešno usvajanje ciljnega jezika.

4.2.1 Razvijanje spretnosti slušnega razumevanja

Dejavnosti slušnega razumevanja učencu omogočajo razumevanje izvirnega, na začetni stopnji poučevanja/učenja pa prirejenega govora. Le-tega učitelj posreduje v živo ali s pomočjo zvočnega zapisa.

Spretnosti slušnega razumevanja razvijamo v naslednjih korakih:

- dejavnosti pred poslušanjem,
- dejavnosti med poslušanjem,
- dejavnosti po poslušanju.

4.2.1.1 Dejavnosti pred poslušanjem besedila

Pred poslušanjem besedila učitelj učenca pripravi za dejavno sprejemanje vsebine v italijanskem jeziku, nato izbere ustrezno obliko in vsebino, najprimernejši določeni besedilni vrsti in stopnji učenčevega jezikovnega znanja, npr.:

- napove besedilno vrsto,
- posreduje splošne podatke v zvezi z besedilom,
- predstavi slikovno gradivo,
- posreduje slovar neznanih izrazov,
- usmerja pogovor v zvezi s tematiko besedila,
- posreduje ključne stavke besedila v nepravilnem vrstnem redu; učenec jih uvršča v pravilni vrstni red,
- učenec prebere podobno besedilo z isto temo.

4.2.1.2 Dejavnosti med poslušanjem besedila

Če je potrebno, učenec posluša besedilo večkrat.

Med poslušanjem ga učitelj usmerja v različne dejavnosti, kot so:

1. prepoznavanje besedila (vrsta, tema, kraj, čas, osebe ...); učitelj zastavlja vprašanja, ki so izbirnega, odprtega tipa ali vprašanja, na katera učenec odgovarja alternativno: pravilno/napačno/(neomenjeno);
2. reševanje po navodilih (včrtanje poti na zemljevid, spreminjanje podobe osebe, opisovanje poteka dogodka, načrtovanje sheme dogajanja);
3. dopolnjevanje besedila:
 - pri preizkusu zaprtega tipa učenec vstavlja v besedilo (dialog, intervju, zgodba, šala, uganka ...) manjkajoče izraze ali povedi; učencem na začetni stopnji učenja/poučevanja posredujemo rešitve v nepravilnem vrstnem redu;
 - “igra vlog” pri poslušanju: učenec izbere vlogo osebe, ki je vključena v pogovor, in ko učitelj prekine posnetek, sam nadaljuje govor; ob vnovičnem poslušanju preverja svojo inačico s posnetkom govora;
 - pri napovedovanju posameznih delov besedila: ob drugem poslušanju učitelj zniža glasnost pri posameznih delih besedila, učenec ugiba, kakšno bo nadaljevanje, in ob ponovnem poslušanju preverja ter s sošolci primerja primernost svoje inačice;
 - napovedovanje posameznih delov besedila: ob drugem poslušanju učitelj zniža glasnost

pri posameznih delih besedila, učenec ugiba, kakšno bo nadaljevanje, in ob ponovnem poslušanju preverja ter s sošolci primerja svojo inačico s predlagano;

4. povezovanje posameznih delov besedila (dialoga, zgodbe, slike z besedilom), urejanje besedila glede na časovno zaporedje, kraj dogajanja;

5. interpretiranje: učitelj posreduje del nepopolnega besedila (izsek dialoga ali pogovora), učenec ugotavlja temo pogovora, kraj in čas dogajanja, odnose med govorce, govorcevo razpoloženje.

4.2.1.3 Dejavnosti po poslušanju besedila

Zaključna faza dejavnosti slušnega razumevanja spodbuja učenca k ustvarjalnemu odzivanju na predstavljeno besedilo, k združevanju pridobljenih informacij v slušno sestavljenko, k izražanju svojih stališč in občutij, povezovanju vsebine besedila z lastnimi izkušnjami, izvajanju igre vlog.

4.2.2 Razvijanje spretnosti ustnega sporočanja

Glavni cilji pri razvijanju spretnosti govora so spodbujanje samozaupanja pri učencih, razvijanje zanimanja za italijanščino in razvijanje sporočanje sposobnosti, ki jih učenci ne dosežajo vselej na visoki ravni, vendar jim omogočajo obvladovanje različnih govornih položajev v vsakdanjem življenju.

Pomembno je, da učitelj pozna razvoj kognitivnih procesov, upošteva številne napore, ki jih mora učenec vložiti, da upoveduje besedilo v tujem jeziku. Pri tem si učitelj ne zastavlja previsokih ciljev, kajti če pokaže zmernost ob doseženih rezultatih, dopušča tudi učenčeve napake in jih sprejme kot sestavni del procesa pri usvajanju jezika. Proces usvajanja drugega jezika je dolgotrajen, posebno če učenec v tem jeziku nima veliko priložnosti za pogovor.

Učitelj izvaja v razredu dejavnosti, ki spodbujajo pri učencu željo po pogovoru s sovrstniki in ponujajo veliko iztočnic za izmenjavo informacij ali za izražanje učenčevih stališč, interesov in solidarnosti.

Učitelj načrtuje postopke govorne dejavnosti.

V pripravi na pouk:

- skrbno pripravi gradivo (tematski sklop, iztočnice),
- določi cilje, ki naj bi jih dosegel učenec v okviru različnih dejavnosti,

- umesti aktivnost v učni proces ali jo predvidi kot samostojno (ali projektno) nalogo.

Pri vodenju interakcijskih dejavnosti (delo v dvojicah, v skupini):

- skrbi za sproščeno, prijateljsko vzdušje in goji sodelovanje pri učencih,
- usklajuje zahtevnost naloge z individualnimi oz. skupinskimi potrebami učencev,
- izmenjuje dejavnosti in skrbi za pestrost pouka,
- diferencira naloge in jih individualizira,
- razvršča dejavnosti na jezikovno in vsebinsko področje,
- spodbuja samovrednotenje dosežkov in samostojno popravljanje napak,
- spodbuja tekmovalnost brez nasilja in opozarja na pravila igre.

Izbor oblik interakcijskih dejavnosti

4.2.2.1 Dialog

Dialog je sestavina besedila v življenjskih položajih govora. Z njim govorci zadovoljujejo govorne potrebe. Sestavljen naj bo tako, da učenci vedo, s kom, o čem, kdaj in s kakšnim namenom govorijo.

Izvajamo ga lahko na več načinov:

- **vodeni dialog:** učenci uvajajo jezikovne funkcije ali utrjujejo pojme s pomočjo kratkih dialogov, si uzaveščajo jezikovne strukture tako, da jih uporabljajo v novih besedilih (oblikovanje novih dvogovornih besedil);
- **dialogi v nepravilnem vrstnem redu:** učenci smiselno razvrščajo ustrezne povedi v dialog;
- **dopolnjevanje dialoga:** odprti tip dialoga pri učencih razvija ustvarjalnost;
- **dialog v obliki sheme:** opozarja na zgradbo govora, s pomočjo katere učenec lažje ureja vsebino ustnega sporočila;
- **funkcijski dialog:** dialog v obliki osnutka, navodil, kjer so posredovane le funkcije jezika. Navodila so lahko tudi v materinščini, učenec samostojno izbira jezikovna sredstva v tujem jeziku.

4.2.2.2 Pretvarjanje/vživljanje v umišljeni svet

Igralne dejavnosti pri pouku se razlikujejo glede na sestavo in težavnost postopkov, glede na področje izraznosti in način uresničitve. Odvisne so od učenčeve starosti in njegove razvojne stopnje ter potekajo po določenem načrtu (dialog/igra vlog/projektno delo), ki poteka

nepredvidljivo. V določeno zamisel se lahko vrine nepredviden element, ki popolnoma spremeni položaj, ob tem učenec uporabi nove rešitve. Končni cilj teh dejavnosti je, da učenci pridobijo govorno samostojnost na naraven in ustvarjalen način.

Učenje ob igri je samodejno in vezano na neposredni praktični motiv za pridobivanje novih izkušenj in spoznanj.

- Gibanje v igri pomaga odkrivati prostor in se v njem uresničevati, prevladuje v igri predšolskega in šolskega obdobja, saj daje igri dinamiko in raznolikost.
- Simbolne igre, igre umišljanja pa razvijajo učenčevo miselno in govorno sposobnost, nava-
jajo ga na sprejemanje socialnih vlog in razmerij.
- Sestavljanje, povezovanje, oblikovanje, gradnja omogočajo razumevanje in spoznavanje materialnega sveta, dojemanje simboličnih sistemov. Igralne dejavnosti spodbujajo k opa-
zovanju, primerjanju, usklajevanju, pomagajo oblikovati predstavo o prostoru in času, usmerjajo v razmišljanje, v ustvarjalno izražanje.
- Sodelovanje in tekmovanje je sestavni del družabnih iger. V skupinski igri se učenec dogo-
varja o pravilih in izvedbi igre, s tem ustvarja napeto situacijo, v kateri se želi potrditi in
izkazati. Uči se zmagovati in izgubljati, sprejemati pravila in jih upoštevati.
- Spoznavanje igre uvajajo preprosta govorna dejanja: pozdravljanje, predstavljanje, opiso-
vanje lastnosti in značilnosti osebe ali stvari. Z dogovorjenimi igralnimi pravili postane igra
pri jezikovnem pouku preizkušanje življenjskih položajev, v katerih se uporabljajo določeni
sporočanski vzorci.
- Igre dopolnjevanja, zbiranja, urejanja širijo besedje določenega semantičnega potja. Z igro
telefon ali z različnimi načini predajanja besede ponavljamo in širimo povedano, si
izmišljamo ali dopolnjujemo, uvrščamo besede v neko zvezo (sopomenke, podpomenke,
nadjomenke).
- Žreb besed, razrezanke podob in risb, povezovanje risbe in besede spodbujajo upove-
dovanje. Pogosto učenec šele s spodbudami premaga zavore pri govoru.

Večina iger je vezana na besedno izražanje, na reševanje problemov in iskanje rešitev.

4.2.2.3 Igre vlog

Šele ko učenec usvoji tehniko igre vlog, učitelj uvaja simulacijo, ki je zahtevnejša dejavnost, saj zahteva veliko časa za priprave in izvedbo. Učenec izvaja dejavnosti vživljanja v izmišljeni situaciji (potovanje ...), resnični situaciji (športno tekmovanje ...) itd.

a. Učiteljevo usmerjanje dejavnosti pri igri vlog in vživljanju:

Obvezni koraki

1. Predstavitev/razlaga okoliščin, delitev vlog in nalog (učitelj – usmerjevalec)
2. Izvajanje (dvojica, skupina) – (učitelj – animator)
3. Plenarna analiza izvajanja:
 - samovrednotenje učencev
 - komentar udeležencev v igri
4. Učenci vrednotijo izdelke
- 5.

Neobvezni koraki

- a. vnaprejšnja priprava jezikovnih sredstev
- b. kratka predstavitev
- c. individualna in skupinska priprava igranja
- a. spremljanje izvajanja
- b. nalaganje dodatnih dejavnosti za hitrejše učence
- c. plenarna predstavitev izvajanja ene (dveh) skupine

Širitev in predelava besedil:

- pisanje novih besedil
- urjenje pravilne jezikovne rabe na podlagi napak

4.2.2.4 Izražanje čustev in lastnega mnenja (afektivni dejavniki)

S komunikacijskim pristopom učitelj upošteva učenčevo osebnost, njegove potrebe in interese. Med učnim procesom je veliko priložnosti, da učenec spregovori o sebi, o svojih pričakovanjih, radostih in problemih, hkrati spoznava svoje sovrstnike in pri tem razvija čut za solidarnost.

Dejavnosti, v okviru katerih učenec izraža sebe in svoje mnenje, so:

1. spoznavanje sebe (v igri, z intervjuji)
2. opisovanje in pripovedovanje:

- obnavljanje zgodbe,
- govorni nastop s pomočjo ponazoril (slika, fotografija, strip, risba, video ...)
- govorni nastop, ki ga učenec oblikuje na podlagi sklopa nepovezanih besed ali na podlagi opisa predmeta (oz. fotografije predmetov).

4.2.3 Razvijanje spretnosti bralnega razumevanja

Dejavnosti bralnega razumevanja usposabljaajo učenca za branje in razumevanje različnih zvrsti prirejenega besedila. Pri tem si pomaga z dvojezičnimi oz. enojezičnimi slovarji, ilustracijami ali drugimi pripomočki.

Učiteljeva naloga je posredovati različne bralne strategije, s pomočjo katerih učenec razume prebrano besedilo po pomenskih sklopih. Učitelj usmerja učenca, da prebere besedilo v celoti in se izogiba branju po izsekih; s tem doseže prepoznavanje neznanih izrazov v sobesedilu. Zaradi natančne izgovorjave občasno priporoča tudi glasno branje, ki pa ne služi branju za razumevanje.

Učenec, ki usvoji tehnike branja, izbira različne bralne strategije na osnovi načrtovanega cilja:

1. prebere posamezne sklope besed in jih združuje v smiselne celote,
2. prebere besedilo, da izlušči globalno sporočilo.

Spretnosti bralnega razumevanja razvijamo v naslednjih korakih:

- dejavnosti pred branjem,
- dejavnosti med branjem,
- dejavnosti po branju.

4.2.3.1 Dejavnosti pred branjem besedila

Napoved dejavnosti je odvisna od besedilne vrste in ravni znanja jezika. Dejavnosti, ki razvijajo spretnost bralnega razumevanja, so zelo podobne dejavnostim slušnega razumevanja.

Učitelj ima veliko možnosti, nekateri primeri pa so:

1. učitelj predstavi besedilo s pomočjo priklica že usvojenih sestavin podobnega besedila in besedišča;
2. obravnava besedilo v pogovoru z učenci in ga členi v miselni vzorec;
3. na različne načine posreduje ključne izraze besedila, lahko tudi v obliki testa izbirnega tipa;
4. spodbuja učence, da sami oblikujejo besedilo s pomočjo ponazoril, ki so lahko vizualna

(fotografije, risbe, sheme ...) ali označena z naslovi, podnaslovi;

5. posreduje slikovno gradivo v zvezi s tematiko besedila; učenci izražajo svoja občutja, vtise, napišejo zgodbo;
6. posreduje bistvene sestavine besedila v neurejenem stanju, učenec smiselno ureja posamezne dele besedila;
7. posreduje skrajšano obliko besedila.

4.2.3.2 Dejavnosti med branjem besedila

Učitelj uvaja strategije, ki omogočajo učencem hitreje razumeti besedila v tujem jeziku kljub številnim neznanim izrazom. Učenec si pomaga:

- z ilustracijami, ki spremljajo besedilo,
- z besedami in besednimi zvezami, ki so skupne več jezikom,
- z datumi, številkami, imeni krajev, oseb,
- s ključnimi in ponavljajočimi se besedami,
- s transferjem jezikovnih znanj iz materinščine.

Primeri nalog, ki jih učenec izvaja med branjem:

1. odgovarja na vprašanja izbirnega tipa (odgovori: pravilno/napačno) in na odprta vprašanja, ki ga usmerjajo k prepoznavanju sporočila, ga vodijo k sklepanju, razvijajo njegovo jezikovno znanje in bogatijo njegove izkušnje;
2. povezuje slikovno gradivo, sklope besedila v celoto (indukcija);
3. ureja odstavke ali povedi v logičnem zaporedju, sestavine dialoga po vlogah in registrih;
4. dopolnjuje besedilo (razvija naslov v popolno poved, dopolnjuje povedi, vstavlja manjkajoče izraze v povedi ali manjkajoče povedi v besedilo, rešuje križanke, dopolnjuje obrazce ...);
5. izvaja navodila: recept, navodila za uporabo zdravila;
6. zapisuje oporne točke: vpisuje informacije v tabelo, izpisuje ključne besede, povedi, ugotavlja odnose in mnenja oseb ter različne načine izražanja le-teh;
7. primerja dve ali več besedil, išče nasprotja, skupne točke; dve besedili različnih zvrsti (opis, dialog ...), zgodbe in ilustracije.

4.2.3.3 Dejavnosti po branju besedila

Dejavnosti spodbujajo učence k izražanju svojih vtisov, občutij, mnenj in odnosa do prebranega besedila. Predhodno obravnavana besedila so primerna tudi za slovnične vaje in za

utrjevanje besedišča. Nekaj primerov dejavnosti, ki jih učenec izvaja po branju besedila:

1. oblikovanje besedila ob danih ključnih besedah,
2. ustvarjenje novega besedila (dramatizacija besedila, intervju, podobno besedilo ...)

4.2.4 Razvijanje spretnosti pisnega sporočanja

Razvijanje pisnega sporočanja temelji predvsem na predhodni ustni obravnavi besedil. Najprej učenci oblikujejo besedne zveze in sklope ter krajša besedila. Pozneje postajajo besedila zahtevnejša.

4.2.4.1 Nekaj primerov nalog iz pisnega sporočanja

- **Oblikovanje povedi:** učence navajamo na ustrezen izbor besed, pravilnost jezikovne rabe, upoštevanje pravopisnih posebnosti (učenci urejajo, dopolnjujejo povedi, igre, puzzle ...).
- **Dopolnjevanje besedila:** učitelj posreduje nepopolno besedilo, učenci dopisujejo manjkajoče podatke, s ključnimi besedami oblikujejo zgodbo.
- **Krajši opisi in obnove:** učenci razvijajo spretnosti pisanja na predhodnih spretnostih govora: govor/poslušanje/strnjena obnova, intervju/vnašanje podatkov iz intervjuja v tabelo itd. Iztočnica je lahko tema, ki smo jo obravnavali v razgovoru, je lahko ilustracija ali besedilo.
- **Oblikovanje besedila na osnovi podatkov (raba vezniških besed):**
 - povezovalci posameznih sestavin besedila (tabela z opisom delovnega dne v šoli; ilustracije, ki jih učenec poveže in opiše),
 - oblikovanje miselnih vzorcev posredujejo učencem jezikovno gradivo in navodila v zvezi z vsebino in ureditvijo besedila.
- **Posredovanje vzorcev besedil,** s pomočjo katerih se učenci seznanijo s strukturo in vsebino besedila (življenjepis).

4.2.4.2 Primeri vodenenega in ustvarjalnega pisanja

- pisanje besedila po danih navodilih (s pomočjo ključnih besed): učenec pri tej dejavnosti usvoji zgradbo besedila;
- pisanje z jasnim sporočilnim namenom in z znanim naslovnikom (zaupna pošta ...);
- pisanje reklamnega spota: učenec uporablja učinkovita jezikovna sredstva, s katerimi prepričuje, navdušuje naslovnika;
- pisanje pesmi; branje vezane besede spodbuja dijake k ustvarjalnemu pisanju, k izražanju svojih čustev.

Učitelj postopoma uvaja učence v zahtevnejše dejavnosti. Priporočljivo je, da pričanja z vodenimi dejavnostmi v skupini (ustvarjanje po verižni metodi). Šele po intenzivnem urjenju lahko učenec ustvarja samostojno.

4.2.5 Domače naloge

Domače delo predstavlja vez med urami šolskega dela, utrjuje pomnenje in preprečuje pozabljanje vsebin pouka ter ohranja motivacijo za jezikovni pouk. Z domačimi nalogami ne uvajamo le tehničnega urjenja struktur (strukturalni "dril") ali ozko usmerjene zaposlitve (prepisovanje, avtomatsko dopolnjevanje besedila in podobno). Učenci urijo doma, kar so pri pouku že usvojili ali delno usvojili. To pomeni, da bodo pri domači zaposlitvi ustvarjalno dopolnjevali besedilo, obnavljali po vzorcu ali samostojno oblikovali besedilo na določeno temo. Priporočamo individualno usmerjene naloge, raziskovalne tehnike pri pridobivanju vsebin in skupinske naloge.

5 KATALOG ZNANJA

5.1 TEMELJNI STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU PREDMETA

Temeljni cilji ob zaključku tretjega izobraževalnega obdobja so zapisani v operativnih ciljih in obsegajo jezikovne vsebine, spretnosti ter sposobnosti, ki niso označene z zasenčenim tiskom.

5.2 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU PREDMETA

5.2.1 Slušno razumevanje

ETAPNI CILJI	OPIS UČENČEVIH SPRETNOSTI
Učenec razbere globalno sporočilo besedila in se nanj primerno odziva.	Učenec zaznava globalno sporočilo preprostih besedil: poslušča/gleda svoji starosti ustrezna glasno brana/posneta/ekranizirana besedila. Ob večkratnem poslušanju besedil znane vsebine z jasnim in počasnim govorom izlušči globalno sporočilo, čeprav ne razume vseh besed in besednih zvez. Na preprosta vprašanja (kaj, kje, kdaj, koliko) odgovarja s kratkimi odgovori, če si dejanja sledijo v logičnem zaporedju. Ne zmore slediti avtentičnim besedilom.
Izlušči osnovne podatke in upošteva navodila.	Razume navodila, ki usmerjajo pouk (navodila pri igri). V življenjskih situacijah razume le tista navodila, ki jih je spoznal pri pouku.
Razume pogovor med govorci.	Pri poslušanju pogovora med pristnimi govorci, ki govorijo splošno-pogovorni jezik, razbere posamezne besede in besedne zveze.
Prepoznavna in ureja jezikovne strukture v sistem.	Prepoznavna le osnovne jezikovne strukture. Zaznava intonacijo (trdilni, nikalni, vprašalni stavki), hitrost govora, ritem. Ne zaznava prehodov med vsebinskimi sklopi.

5.2.2 Bralno razumevanje

ETAPNI CILJI	OPIS UČENČEVIH SPRETNOSTI
Razume globalno sporočilo besedila in se nanj ustrezno odziva.	Ob večkratnem branju preprostih besedil znane vsebine (zasebna in javna besedila) navede vrsto, temo besedila, osebe, kraj dogajanja. Če je besedilo namenjeno njemu, se učenec nanj zelo preprosto odziva (pritrdi ali zanika – govorno ali nebesedno) in s tem dokazuje razumevanje vsebine besedila.
Izlušči osnovne informacije besedila in razume navodila.	Izlušči osnovne podatke iz besedil, ki jih je obravnaval pri pouku. Razume in izvaja navodila, ki uravnava pouk.
Razbere umetnostno sporočilo, ga podoživlja ali ga primerja s podobnimi, njemu znanimi umetnostnimi besedili.	S pomočjo ponazoril (slike, giba, glasbe, lutke, in drugih predmetov) razbere sporočilo umetnostnega besedila in ga podoživlja, čeprav tega ne zmore besedno izraziti.
Ureja jezikovne strukture in sklepa o njihovi rabi.	Razpolaga s skromnim besednim zakladom, ki ga je usvojil v okviru pouka. Prepoznava osnovne jezikovne strukture (obliko), a ne sklepa o njihovi rabi.

5.2.3 Ustno sporočanje

ETAPNI CILJI	OPIS UČENČEVIH SPRETNOSTI
Učenec se vključuje v neformalni pogovor (dvogovor).	Učenec se vključuje v vsakdanji pogovor med vrstniki s preprostimi jezikovnimi sredstvi, običajno s pritrdjevanjem oz. zanikanjem. Odziva se le v primeru, če ga sogovorec spodbudi, najpogosteje tako, da ponavlja besedilo po vzorcu. Ob težavah pri izražanju poišče nebesedno nadomestilo. V dvogovoru z odraslimi govorniki uporablja osnovne vljudnostne vzorce (se zahvali, se opraviči, prosi za dovoljenje).
Sodeluje v pogovoru z določenim namenom (izmenjava informacij ali uslug).	Sposoben je izmenjati/posredovati podatke v govornih položajih, ki jih je obravnaval v okviru učnega procesa (nakup vozovnice, telefonski pogovor).
Oblikuje ustrezno ustno besedilo v okviru obravnavanih struktur.	S pomočjo besednih ponazoril (preprosta vprašanja: kdo, kaj, kje, koliko) oblikuje preproste povedi z osnovnimi slovničnimi strukturami. Na preprost način izraža časovna in prostorska razmerja. Zaradi grobih napak je sporočilo pogosto nerazumljivo.

5.2.4 Pisno sporočanje

ETAPNI CILJI	OPIS UČENČEVIH SPRETNOSTI
Povzema in oblikuje kratka in preprosta besedila.	S pomočjo vzorca oblikuje preproste povedi. Dopolnjuje povedi z znanimi izrazi, povezuje besede s sliko. Besedilu določi naslov, izpiše ključne besede. Povzema besedilo s pomočjo kratkih odgovorov oz. pritrditvam/zanikanjem.
Dopolnjuje in oblikuje funkcijske zvrsti besedila.	Oblikuje preprosto sporočilo, oglas, pozdrav, čestitko s pomočjo danega vzorca. Vnaša bistvene podatke besedila v tabele.
Ustvarjalno piše.	S pomočjo ponazoril (zlasti slikovne razlage, dramatizacije) in učiteljevih navodil dopolnjuje krajša besedila (strip, dvogovor), ki obravnavajo znano tematiko.
Oblikuje ustrezno pisno besedilo v okviru obravnavanih struktur.	S posredovanjem ključnih besed in osnovnih slovničnih struktur oblikuje preproste povedi. Samostojno ne zmore urejanja jezikovnih struktur v sistem.